

Rapport från Stora Karlsö

Pia Hansson (text och foto)

Fyren på Stora Karlsö. Byggnaden efterliknar ett franskt slott.

Det är i slutet av maj och jag har förmånen att besöka Stora Karlsö under några dagar. Ön ligger 30 min med båt från Klintehamn, sydväst om Gotland. Båten lägger till i Norderhamnen och redan där sjuder det av fågelliv; öns rika flora breder ut sig ända ner till strandkanten. Fyren syns inte från stranden, utan för att se den får man promenera via Hien och uppför trapporna på Marmorberget där fyren ligger. Det är alltid lika roligt att få den första glimten av en fyr. Först är det bara lanterninen som sticker upp, men strax avslöjas hela fyren. Själva fyrtornet är ihopbyggt med en pampig byggnad och det hela ska efterlikna ett franskt slott, som inte helt oväntat är byggt i kalksten. Inom fyrplatsområdet finns både

fyrmästar- och fyrbiträdesbostad och en liten bit därifrån ligger fyrträdgården i en sänka. Fyren och byggnaderna är belägna på en hög klint och på sluttning precis bakom fyren häckar sillgrisslorna för fullt. Fyrplatån tillsammans med kullen på motsatta sidan av ön där Linnés ask finns, är Stora Karlsös högsta punkter. Trädet avbildades redan då Carl von Linné besökte ön, därav namnet Linnés ask. Det säger också något om trädets ålder!

Då man stiger in i fyren från framsidan genom de kraftiga gröna trädörrarna kommer man in i ett lite förrum där det bland annat finns en detaljerad ritning av fyren och en historisk beskrivning. Går man lite längre in hittar man den gamla glaslinsen

uppmonterad i fyrokroppen. Den är monterad med lampa i som sprider ett behagligt ljus. Jag kan läsa mig till att linsen en gång under 1800-talet inköptes för den svindlande summan av 16000 kr. En spiraltrappa leder upp genom tornet och på väggarna finns porträtt av tidigare fyrvaktare. Så kommer man äntligen upp till lanterninen och kan se den underbara utsikten. Horisonten är fri så när som på den del av Gotlands kust och Lilla Karlsö, som man kan se långt borta. Svalor flyger helt nära, de har funnit bra boplatser i fyrhusets utskjutande väggdekorer. Jag betraktar utsikten en god stund men det är snart dags att gå ner genom tornet igen för den här gången.

På Stora Karlsö finns förutom denna vackra fyr som sagt även ett rikt fågelliv;

ejdern ruvar sina ägg liksom sillgrisslorna och näktergalen sjunger högt och klart. Ängarna är fyllda av orkidéer som Sankte Pers nycklar och Adam och Eva. Här finns massor att se och upptäcka. Denna plats är väl värd ett besök för den som önskar en storslagen naturupplevelse. Några dagar går fort och det är snart dags att tacka för sig och lämna denna magiska plats.

För de som reser till Stora Karlsö över dagen ingår guidad tur över ön, man tillåts inte vandra fritt. Detta för att skydda det ömtåliga fågellivet och de växter som finns här. Vill man se mer och få lite större frihet går det bra att övernatta eller delta i någon av de kurser som hålls på ön.

Den gamla linsen sedd uppifrån.